

ΣΕΒ

Έρευνα και Ανάλυση
Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας

Τεύχος 19
Απρίλιος 2004

Δελτίο Ανταγωνιστικότητας

Η σημασία της Ανταγωνιστικής Αναπτυσσόμενης Βιομηχανίας
στη Δημιουργία Απασχόλησης 1998 – 2002

I. Εισαγωγή – Συμπέρασμα

Η συμβολή της βιομηχανίας στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης είναι ένα θέμα το οποίο αναλύθηκε στην έρευνα που έγινε το 2001 με τίτλο «Η Ελληνική Βιομηχανία στη δεκαετία 1990 – 2000». Σε εκείνη την έρευνα εξετάζονται 1.476 εταιρίες οι οποίες χωρίζονται σε ομάδες ανάλογα με το ρυθμό ανάπτυξής τους και το μέγεθός τους. Από την έρευνα εκείνη είχε προκύψει το συμπέρασμα ότι οι ανταγωνιστικές μεταποιητικές εταιρίες που πέτυχαν ταχεία αύξηση του κύκλου εργασιών τους ήταν αυτές που συνέβαλαν στην αύξηση της απασχόλησης.

Η παρούσα έρευνα αποτελεί συνέχεια της παραπάνω, πάνω στο συγκεκριμένο θέμα, για τη περίοδο 1998 – 2002 με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο συνεχίζεται η κατάσταση που διαπιστώθηκε την περασμένη δεκαετία. Σε αυτή την έρευνα αναλύονται στοιχεία από τους ισολογισμούς 3.021 μεταποιητικών εταιριών για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία για όλα τα έτη της περιόδου 1998 – 2002. Προκύπτουν περίπου τα ίδια αποτελέσματα με αυτά της περιόδου 1990 – 2000 παρουσιάζοντας όμως μια βελτιωμένη εικόνα.

Προκύπτει το συμπέρασμα ότι, όπως και στη δεκαετία 1990 – 2000, κατά την περίοδο 1998 – 2002 οι μεταποιητικές ΑΕ και ΕΠΕ που είχαν ταχεία αύξηση των πωλήσεών τους ήταν εκείνες που συνέβαλαν περισσότερο στην αύξηση της απασχόλησης. Αυτές οι εταιρίες ανέρχονται σε 604 και είχαν κέρδη απασχόλησης που έφτασαν τις 18 χιλιάδες θέσεις στην περίοδο 1998-2002. Το μέγεθος αυτό αντιπροσωπεύει το 64% της συνολικής αύξησης των θέσεων εργασίας στο σύνολο της οικονομίας μέσα στην τετραετία.

Αντίθετα, οι βραδύτερης ανάπτυξης και οι συρρικνούμενες εταιρίες δεν συνέβαλαν το ίδιο, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους. Μάλιστα στην ομάδα των συρρικνούμενων υπήρξε μείωση των θέσεων απασχόλησης.

II. Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης

Συνολικά οι 3.021 εταιρίες που εξετάζονται δημιούργησαν 21.473 επιπλέον θέσεις απασχόλησης από 198.301 το 1998 σε 219.774 το 2002. Δεν συνέβαλαν όμως όλες οι κατηγορίες στη δημιουργία των νέων θέσεων απασχόλησης.

Στο σύνολο των 3.021 μεταποιητικών ΑΕ και ΕΠΕ γίνεται διάκριση σε τρεις κατηγορίες:

Α. Το 20% των ταχύτερα αναπτυσσόμενων εταιριών με κριτήριο τις πωλήσεις. Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται 604 εταιρίες που πέτυχαν αύξηση των πωλήσεών τους από 81% έως 19.837% μεταξύ 1998 και 2002.

Β. Το 20% των βραδύτερα αναπτυσσόμενων ή συρρικνούμενων εταιριών. Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται 604 εταιρίες που είχαν μεταβολή των πωλήσεών τους από -100% έως -12,09% μεταξύ 1998 και 2002.

Γ. Το 60% των ενδιάμεσα αναπτυσσόμενων εταιριών. Σε αυτή την κατηγορία κατατάσσονται 1.813 εταιρίες που είχαν μεταβολή των πωλήσεών τους από -12.1% έως 81% μεταξύ 1998 και 2002.

Κατά πρώτο λόγο, οι βραδύτερης εξέλιξης ή συρρικνούμενες εταιρείες είχαν μείωση απασχόλησης κατά 5.149 θέσεις, από 24.661 το 1998 σε 19.512 το 2002. Το μέσο μέγεθος απασχόλησης σε αυτή την κατηγορία περιορίσθηκε από 41 άτομα το 1998 σε 32 το 2002. Η μείωση είναι αναλογική σχεδόν σε όλες τις κατηγορίες μεγέθους των επιχειρήσεων αυτής της ομάδας. Κυμαίνεται από 15,8% έως 25,1% (Πίνακας 1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΒΡΑΔΥΤΕΡΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ Η ΣΥΡΡΙΚΝΟΥΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 1998 (€)	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 1998 – 2002	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
<275.000	-17,5%	19
275.000-555.000	-15,8%	59
555.000-2.775.000	-20,1%	372
2.775.000-5.550.000	-21,1%	82
5.550.000-13.875.000	-22,2%	54
13.875.000-27.750.000	-25,1%	9
27.750.000-55.500.000	-16,6%	5
>55.500.000	-21,2%	4
ΣΥΝΟΛΟ:		604

Στις ενδιάμεσου ρυθμού ανάπτυξης επιχειρήσεις παρατηρείται μια μικρή αύξηση θέσεων απασχόλησης 6,4% και συγκεκριμένα κατά 8.478 θέσεις, από 132.270 το 1998 σε 140.748 το έτος 2002. Το μέσο μέγεθος απασχόλησης σε αυτή την ομάδα ήταν 73 άτομα το 1998 και 78 άτομα το 2002. Οι εξελίξεις στις θέσεις απασχόλησης ήταν και σε αυτή την ομάδα ανεξάρτητες από την κατηγορία μεγέθους. Σε όλες τις κατηγορίες μεγέθους παρατηρείται μεταβολή της απασχόλησης που κυμαίνεται από 2,1% έως 8,6% (Πίνακας 2).

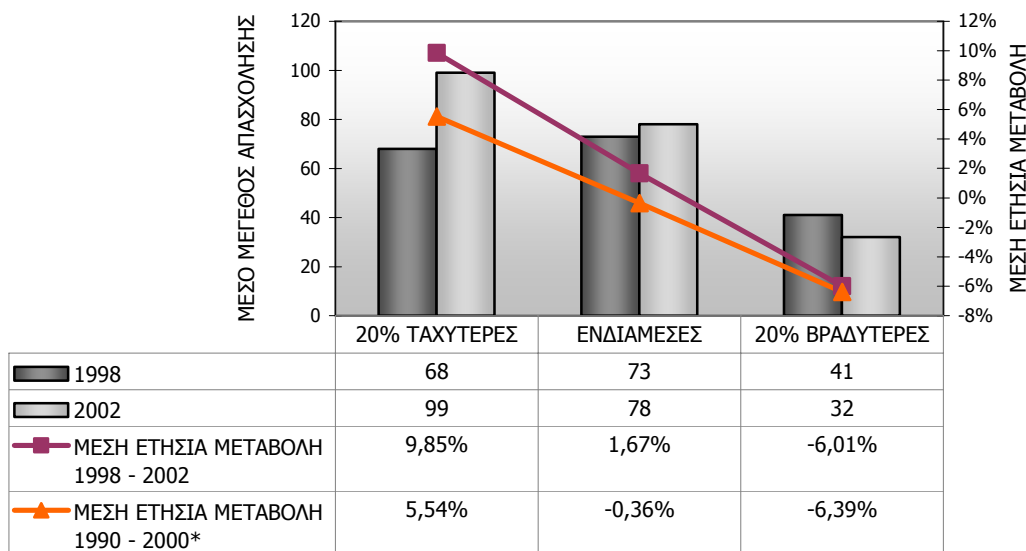
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΥ ΡΥΘΜΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 1998 (€)	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 1998 – 2002	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
<275.000	8,6%	18
275.000-555.000	5,4%	140
555.000-2.775.000	5,6%	972
2.775.000-5.550.000	7,7%	289
5.550.000-13.875.000	8,6%	208
13.875.000-27.750.000	7,7%	96
27.750.000-55.500.000	2,1%	42
>55.500.000	6,4%	48
ΣΥΝΟΛΟ:		1.813

Στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις πραγματοποιούνται κέρδη θέσεων απασχόλησης που ανέρχονται σε 18.144 ή 44% σε σχέση με τις 41.370 θέσεις απασχόλησης αυτής της ομάδας επιχειρήσεων το έτος 1998. Το μέσο μέγεθος απασχόλησης αυτής της ομάδας ήταν 68 άτομα το 1998 και έφτασε τα 99 άτομα το έτος 2002.

Ενώ λοιπόν οι τρεις ομάδες επιχειρήσεων, οι ταχύτερης, μέσης και βραδύτερης εξέλιξης, ξεκινούν το 1998 με σχετικά μικρή διαφορά στο μέσο μέγεθος απασχόλησης, η εξέλιξη της πενταετίας δημιουργεί μεγάλες διαφορές, με τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες να αποκτούν μέσο μέγεθος απασχόλησης περισσότερο από τριπλάσιο των βραδυπορούντων (Διάγραμμα 1).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΜΕΣΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ 1998 ΚΑΙ 2002 - ΔΕΙΓΜΑ 3021 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

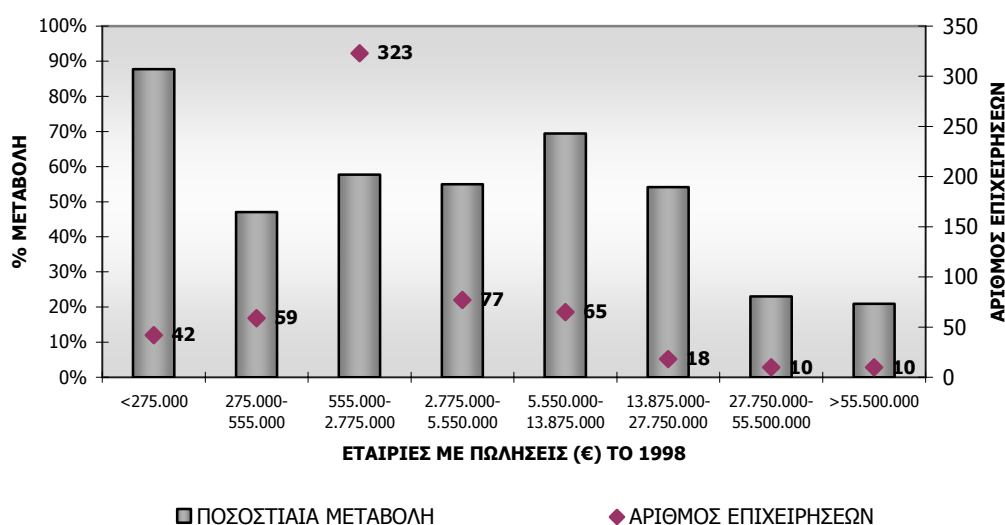
Από το παραπάνω σχήμα φαίνεται και η βελτιωμένη εικόνα της πενταετίας 1998 – 2002 σε σχέση με τη δεκαετία 1990 – 2000. Έτσι, η μέση ετήσια αύξηση της απασχόλησης ανέρχεται σε 9,85% κατά την περίοδο 1998 – 2002 από 5,54% που ήταν κατά τη δεκαετία 1990 – 2000 στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις. Στην κατηγορία των ενδιάμεσα αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων έχουμε μέση ετήσια αύξηση 1,67% έναντι της μέσης ετήσιας

* Αφορά 1.476 μεταποιητικές επιχειρήσεις οι οποίες περιλαμβάνονται σε έρευνα του ΣΕΒ του 2001 που κάλυπτε την περίοδο 1990 – 2000.

μείωσης 0,36% τη δεκαετία 1990 – 2000, ενώ στις βραδύτερης εξέλιξης ή συρρικνούμενες εταιρίες, την πενταετία 1998 – 2002 υπάρχει μικρότερη μέση ετήσια μείωση της απασχόλησης περίπου 0,4% (-6% έναντι -6,4%) σε σχέση με τη μέση ετήσια μείωση κατά τη περίοδο 1990 – 2000.

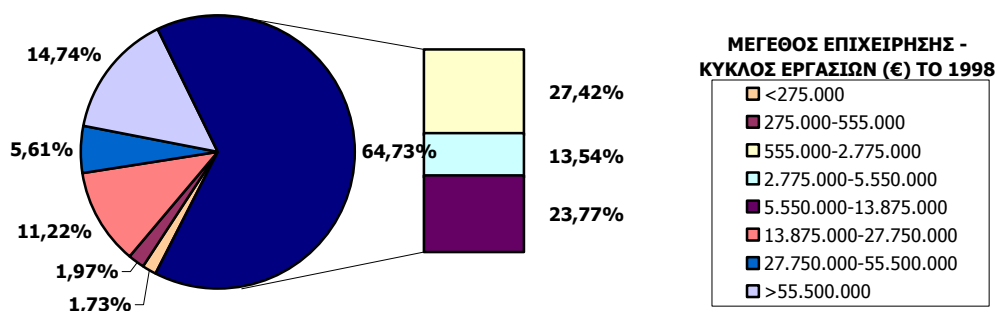
Αντίθετα από τις άλλες δύο κατηγορίες, στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις το μέγεθος διαφοροποιεί την επίδοση στα κέρδη απασχόλησης. Όπως φαίνεται και στο επόμενο διάγραμμα (Διάγραμμα 2), στα μεγαλύτερα μεγέθη επιχειρήσεων αυτής της κατηγορίας πραγματοποιούνται αισθητά μικρότερα κέρδη απασχόλησης σε ποσοστιαία βάση.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΑΥΞΗΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ 1998-2002 ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΩΝ ΤΑΧΥΤΕΡΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

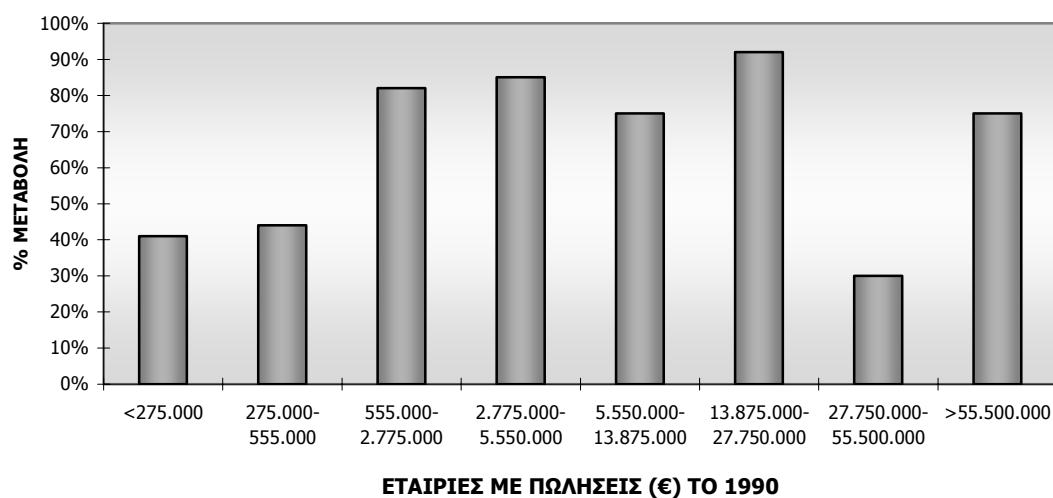
Αποδεικνύεται λοιπόν στο δείγμα των 3.021 επιχειρήσεων για τις οποίες διαθέτουμε στοιχεία για όλη την περίοδο 1998 – 2002 ότι οι επιχειρήσεις που αναπτύσσονται γρήγορα είναι οι κύριοι δημιουργοί απασχόλησης. Εκείνο που ισχύει στη συγκεκριμένη περίοδο είναι ότι, στην κατηγορία των ταχύτερα αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων, οι μικρότερου και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις δημιουργούν αναλογικά περισσότερες νέες θέσεις σε σύγκριση με τις μεγαλύτερου μεγέθους (Διάγραμμα 3). Οι μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις με πωλήσεις από 555.000 € έως 13.875.000 € το 1998 συνέβαλαν κατά 64,73% στις νέες θέσεις εργασίας που δημιούργησε η ομάδα των ταχέως αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων. Στις επιχειρήσεις που αναπτύσσονται λιγότερο γρήγορα ή συρρικνώνονται υπάρχουν απώλειες θέσεων απασχόλησης που είναι ανεξάρτητες από το μέγεθός τους.

**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
1998-2002 ΤΩΝ ΤΑΧΥΤΕΡΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ**

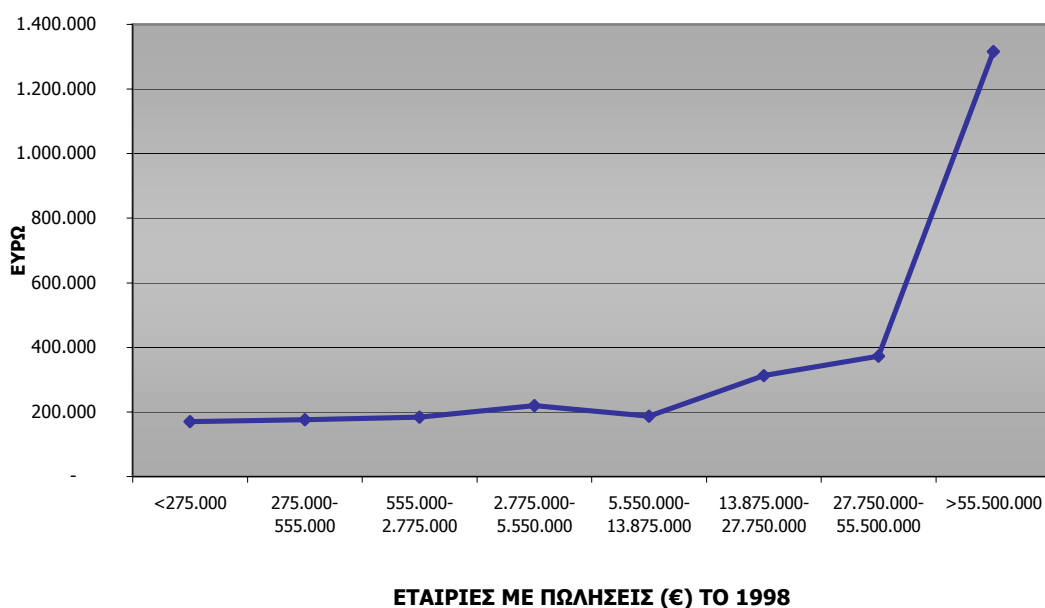
Αντίθετα, κατά τη δεκαετία 1990 – 2000 στα μεγαλύτερα μεγέθη των ταχύτερα αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων υπήρχαν αρκετά μεγαλύτερα κέρδη απασχόλησης σε ποσοστιαία βάση (Διάγραμμα 4).

**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΑΥΞΗΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ 1990-2000 ΤΗΣ
ΟΜΑΔΑΣ ΤΩΝ ΤΑΧΥΤΕΡΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

Οι μικρού μεγέθους επιχειρήσεις χρειάζονται σε απόλυτο μέγεθος πολύ μικρότερη αύξηση πωλήσεων για να δημιουργήσουν μια πρόσθετη θέση απασχόλησης. Οι μικρότερου μεγέθους επιχειρήσεις χρειάστηκαν 190.000 – 210.000 € πρόσθετων πωλήσεων για κάθε νέα θέση απασχόλησης που δημιούργησαν, ενώ οι μεγάλες επιχειρήσεις χρειάστηκαν 2 – 6 φορές περισσότερες νέες πωλήσεις, δηλαδή περίπου 380.000 – 1.320.000 ανά πρόσθετη θέση (Διάγραμμα 5).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: ΑΥΞΗΣΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1998 - 2002 ΣΤΙΣ ΤΑΧΥΤΕΡΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η συμβολή των νέων επενδύσεων στη δημιουργία απασχόλησης

Κάθε νέα θέση απασχόλησης απαιτεί νέα πάγια που είναι πολύ μεγαλύτερα στις μεγάλου μεγέθους εταιρείες από ό,τι στις μικρές. Τα απόλυτα μεγέθη που παρατίθενται στο επόμενο διάγραμμα (Διάγραμμα 6) μπορεί να επηρεάζονται αυξητικά από τις τιμαριθμικές προσαρμογές ορισμένων κατηγοριών παγίων που πραγματοποιήθηκαν μέσα στην πενταετία, όμως οι συγκρίσεις μεταξύ εταιρειών διαφόρων μεγεθών είναι έγκυρες και πολύ χρήσιμες.

Προκύπτει το συμπέρασμα ότι δεδομένοι επενδυτικοί πόροι θα παράξουν μεγαλύτερο αποτέλεσμα νέων θέσεων απασχόλησης εάν διατεθούν σε γρήγορα αναπτυσσόμενες μικρές εταιρείες από ότι σε μεγάλες επίσης γρήγορα αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις.

Στις εταιρείες που αναπτύσσονται με χαμηλότερο ρυθμό ή στις συρρικνούμενες, τα πρόσθετα πάγια ουσιαστικά συμβάλλουν στη διατήρηση υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης και όχι στη δημιουργία νέων.